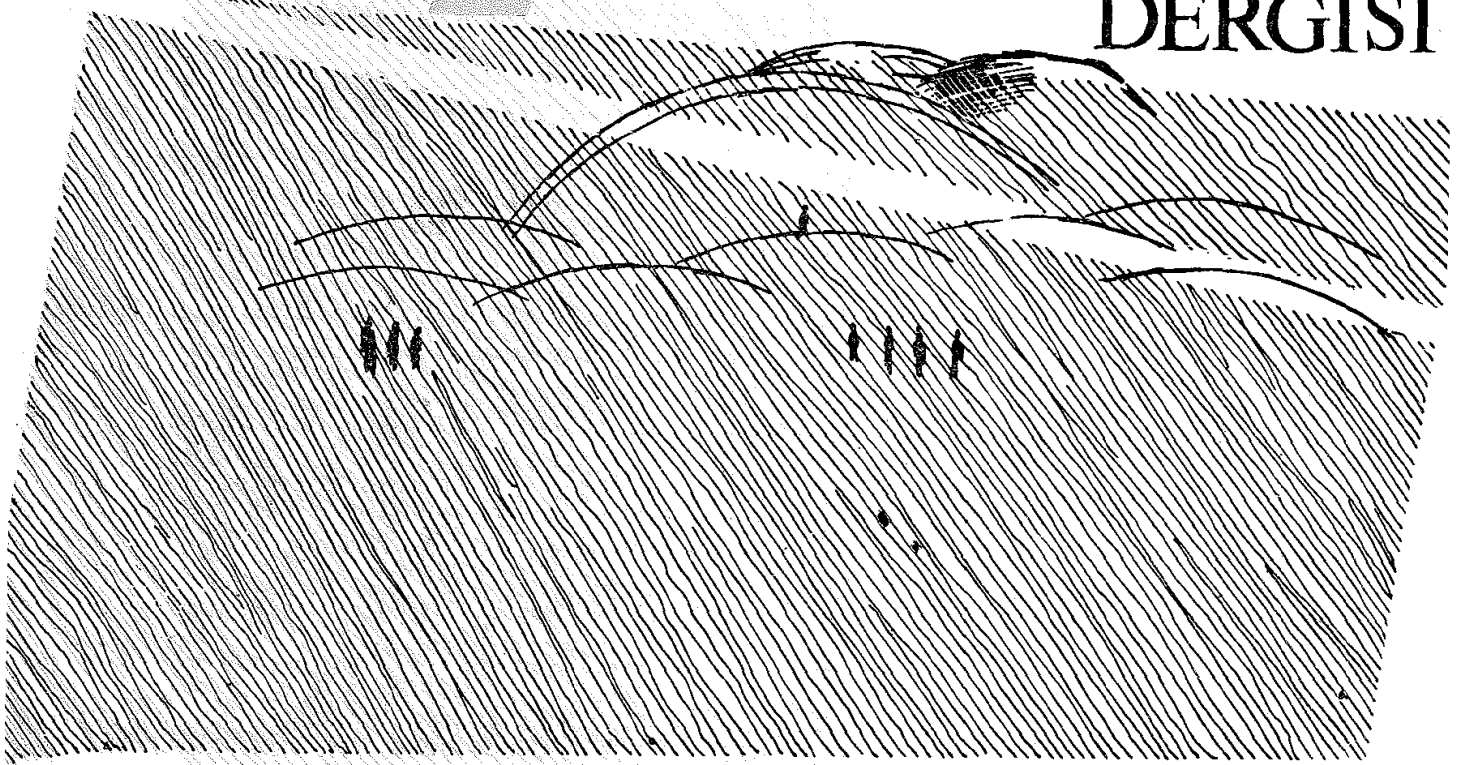


Diyamet

DERGİSİ



8. CİLT

MAYIS - HAZİRAN 1969

84 - 85. SAYI

T A R İ H T E
Ş E R ' İ Y E
V E
E V K A F V E K İ L L E R İ

MUSTAFA FEVZİ EFENDİ
(Son Şer'îye ve Evkaf Vekili)
(1875 — 1933)

Veli ERTAN
Konya Y. İslâm Enstitüsü Müdürü

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin son Şer'îye ve Evkaf Vekilidir. 1875 (1299 H.) tarihinde Akhisar'da doğmuştur. Yusuf Ziya isminde bir zâtın oğludur.

İlk tahsîlini babasından görmüştür. Sonra Manisa'da Sultaniye Medresesinde Arap dili ve şer'î ilimleri, müderris Rıza ve Müftü Mehmet Emin Efendilerden tahsîl etmiştir. Bundan sonra İstanbul'a gelerek, Ödemişli Mustafa Efendi'den de okumuş ve icâzet almıştır.

Tahsîlini bu kadarlıkla bırakmamış, Manastırlı İsmail Hakkı Efendi'den Tefsir, Hacı Ferhad Efendi'den Hadîs-i Şerîf, Hâlis Efendi'den de edebiyat tâlim etmiştir. Bu me-yanda İnce Karazâde'den Farsça'yı öğrenmiştir.

1899 tarihinde imtihanla girdiği Hukuk Mektebini 1904 tarihinde birincilikle bitirmiş, aynı tarihte Maliye Nezâreti Hukuk Müşavirliği kalemine tâyin edilmiş, sonra maaşına zam yapılarak Maliye dâva vekâletine yükselmiştir.

1903 (1321 H.) tarihinde Mekteb-i Hukuk mecelle muallim muavinliğine ve 1907'de de Mekteb-i Nesâp İlâmât-ı Hukukiye ve Cezâiye muallimi olmuştur. 1908 yılında Maliye Hukuk Müşavirliğine ve aynı yıl içinde mecelle muallimliği uhdesine verilmiştir. 1909 tarihinde yapılan tenkîsat üzerine İstanbul İkinci Hukuk Başkanlığına, yine aynı tarihte icra kanun muallimliğini almıştır. 1910 tarihinin son günlerinde İkinci Ticaret Başkanlığına, 1911'de de Beyoğlu Bidâyet Mahkemesi Başkanlığına tâyin olunmuştur.

1912 tarihinde icra olunan seçimde Saruhan Vilâyetinden İstanbul Meb'usan Meclisine girmiş ve artık hâkimlikten çekilmiştir. Bir müddet de avukatlık yapmıştır. Hukuk Mektebindeki hocalığına da devam etmiştir. Medresetü'l-Kuzat'ta da ders okutmuştur.

Hukuk Mektebinde tedrîs etmiş olduğu mecelle dersinin notları talebe tarafından bir kitap hâlinde neşredilmiştir.

Millî Mücâdele sırasında Manisa'dan İkinci Büyük Millet Meclisine meb'us seçilmiştir.

1 Eylül 1923 tarihinde Şer'îye ve Evkaf Vekilliğine tâyin edilmiş, 9 Şubat 1923'ten 23 Şubat 1923 tarihine kadar da Başvekâlet Vekilliğinde bulunmuştur.

30 Ekim 1923 tarihinde teşkil edilen ilk Cumhuriyet Hükûmetinde tekrar Şer'îye ve Evkaf Vekili olmuştur.

3 Mart 1924 tarihinde Şer'îye ve Evkaf Vekâletinin ilgası üzerine bu vazîfeden ayrılmış ve meb'us olarak Mecliste teşriî vazîfesine devam etmiştir.

Üçüncü ve gerek dördüncü devre Millet Meclisinde Manisa Meb'usu olarak bulunmuş ve Medenî Kanunu hazırlayan komisyonda âzâ olarak çalışmıştır.

Paris'te boğaz kanserinden tedâvî edilmekte iken 19 Eylül 1933 tarihinde vefât etmiştir.

Cenâzesi Ankara'ya getirilmiş Cebeci mezarlığına defnolunmuştur.

Mustafa Fevzi, son zamanlarda yetişmiş değerli hukukçulardandır. Seydişehir'li Mahmud Es'ad Efendi'nin dâmâdıdır.